

HENRIK ANDERSEN

Mester i kongernes spil

SKAK FOR SJOV

3

Forlaget Bedre til skak

Indhold

	Indledning.....	6
Kapitel 1:	Åbningsspil.....	9
Kapitel 2:	Midtspil.....	11
Kapitel 3:	Slutspil.....	13
Kapitel 4:	Centrum og udvikling.....	15
Kapitel 5:	Rokade og tålmodighed.....	17
Kapitel 6:	Brikkerne frem.....	19
Kapitel 7:	Efter kongen!.....	21
Kapitel 8:	Nap brikker i slag	23
Kapitel 9:	Tænk kort og langt.....	25
Kapitel 10:	Hent ny dronning.....	27
Kapitel 11:	Op med kongen.....	29
Kapitel 12:	Udregn tempo.....	31
Vejledning	Til skakinstruktører og forældre.....	33
	Quiz om skak for de øvede.....	34

Indledning

Denne lærebog henvender sig til børn og unge, som har en vis rutine i at spille skak, og som er vant til at spille med i turneringer.

Bogen kan også læses af forældre, som kender godt til skak, og som gerne vil være med til at stimulere børnenes interesse for spillet.

Desuden kan bogen bruges af skakinstruktører i skoleskak og i skakklubbernes juniorafdelinger.

De tre første kapitler introducerer skakspillets tre faser (åbningsspillet, midtspillet og slutspillet) ved hjælp af remser, så børnene lærer principperne i godt skakspil. De øvrige kapitler uddyber og forklarer principperne.

Det kan lyde lidt gammeldags med remser. Men min erfaring fra skakundervisning er, at børn finder dem både sjove og lærerige. Fx "Bent-remsen" (*Spil midtspil som Bent, så viser du talent*), som har navn efter Danmarks største skaknavn i årtier, Bent Larsen: Børnene lærer hurtigt, hvad de fire bogstaver i Bent står for, og de kan bruge disse "one-linere" i det praktiske spil.

For at få godt udbytte af skakpartierne og de fleste opgaver i denne bog er det nødvendigt at have brikker og skakbræt klar.

Mester i kongernes spil er bind 3 i serien **Skak for sjov**. *Lær skak træk for træk* er bind 1 og har absolut begyndere som målgruppe, og *Fra åbning til slutspil* er bind 2, som er for de let øvede.

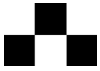
Læs mere på www.skakforsjov.dk

Mange skakhilsener

Henrik Andersen, Frederiksberg, juni 2012.

Præmieoverrækkelse til skak-arrangement i Møstings Hus ved Frederiksberg Have.

Kapitel 1: Åbningsspil

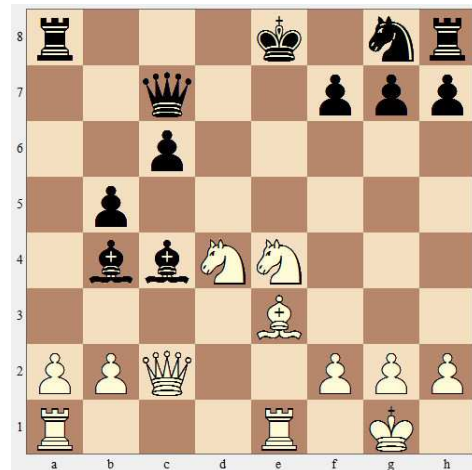
Et skakparti kan inddeles i tre faser: Åbningsspil, midtspil og slutspil. Overgangen fra åbningsspil til midtspil sker efter 10-15 træk, og slutspillet er i gang, når der er 10-15 brikker på brættet.

I åbningsspillet kan du benytte "Curt-remsen": *Spil åbning som Curt, så går det som smurt.*

- **C** = **C**entrum (e4, d4, e5 og d5) er i skak lige så vigtig, som midtbanen er i fodbold.
- **U** = **U**dvikling handler om at få dine brikker i spil.
- **R** = **R**okade gælder om at bringe din konge i sikkerhed og få tårnet i spil.
- **T** = **T**ålmodighed vil fx sige, at du skal vente med at spille din dronning ud.

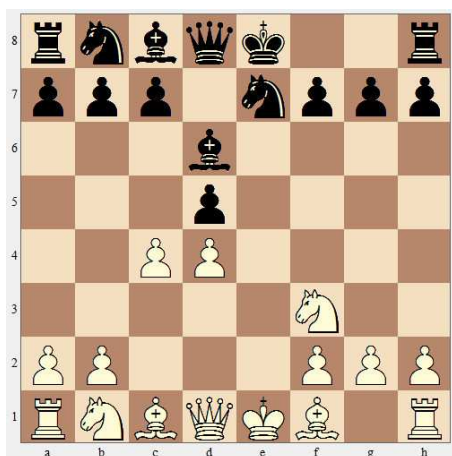
Curt-remsen har navn efter danskeren Curt Hansen, som var junioreuropamester i 1982 og juniorverdensmester i 1984. Se fx hvordan Curt Hansen som 15-årig med de hvide brikker slog landsholdsspiller Jens Otto Pedersen i 1980:

1. e4, e6 2. d4, c5 3. Sf3, d5?! 4. exd5, exd5 5. Lb5+, Sc6 6. 0-0 (Hvid har allerede rokeret, og Sort når det aldrig), Ld6 7. c4!, a6 8. cxd5!, axb5 9. dxc6, bxc6 10. dxc5, Lxc5 11. Dc2, Db6 12. Sbd2, Le6 13. Se4, Le7 14. Le3, Dc7 15. Sd4, Lc4 16. Tfe1, Lb4? (se stillingen i diagrammet) 17. Sf6+!, gxf6 18. Lf4+, De7 19. Txe7+, Sxe7 20. Sxc6!, Sxc6 21. De4+, Kf8 22. Lh6+, Kg8 23. Dg4+, mat. Bemærk, at åbningen er spillet med tålmodighed. Da tiden var inde, marcherede dronningen slagkraftigt frem og satte skakmat.

Opgave 1

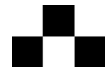
Hvid trækker og opnår stor fordel – hvordan?

Opgave 2

Sort trækker og opnår stor fordel – hvordan?

Løsninger til opgaver om åbningsspil

Opgave 1

Hvid spiller c5 og vinder løberen på d6.

På en måde har Sort spillet gode, naturlige udviklingstæk, og han er allerede klar til at rokere, men brikkerne arbejder ikke godt sammen. Derfor: Husk at udvikle dine brikker, så de samarbejder.

Stillingen stammer fra junior-VM i Dortmund i 1980, hvor Curt Hansen spillede Hvid mod Rodas fra Guatemala. 1. e4, e6 2. d4, d5 3. exd5, exd5 4. Sf3, Ld6 5. c4, Se7?? 6. c5, Opgivet.

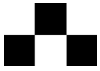
Det er det korteste gevinstparti i Curt Hansens karriere.

Opgave 2

Sort spiller Lxf2+!. På Kxf2 kommer Sxe4+ og Sxg5, og på Ke2 kommer Lg4+ med dronningefangst.

I åbningsspillet er felterne f2 og f7 svage, når man ikke har fået rokeret, fordi kongen er den eneste beskyttende brik. Derfor: Husk at rokere i tide.

Stillingen opstod efter otte træk i et parti på en skoleskaklejr på Rømø i 1975. Torben Hansen spillede Hvid, og Curt Hansen havde Sort. 1. e4, e5 2. Sf3, Sc6 3. d4, exd4 4. Sxd4, Lc5 5. Sb3, Lb6 6. Sc3, Sf6 7. Lg5, d6 8. Sd5??, Lxf2+! 9. Ke2?, Lg4+ 10. Opgivet.

Kapitel 2: Midtspil

I et skakparti er de fleste brikker normalt i spil efter 10-15 træk. Nu er vi klar til midtspillet, hvor det nytter at kende "Bent-remsen": *Spil midtspil som Bent, så viser du talent.*

- **B** = **B**rikkerne frem, så du vinder terræn og presser modstanderen tilbage.
- **E** = **E**fter kongen! Angrib og prøv at finde en kombination.
- **N** = **N**ap brikker i slag. Tjek altid om din modstanders (og egne) brikker er dækket.
- **T** = **T**ænk kort og langt. Måske har du en hurtig gevinst, måske skal du lægge en plan.

Bent-remsen har navn efter danskeren Bent Larsen, som i 1960'erne og 1970'erne var Danmarks stærkeste skakspiller og havde verdensklasse.

Se fx hvordan Bent Larsen i 1966 med de hvide brikker slog verdensmesteren Tigran Petrosjan fra Sovjetunionen. Larsen har fået sine brikker godt frem på brættet og sætter angrebet ind med et dronningeoffer:

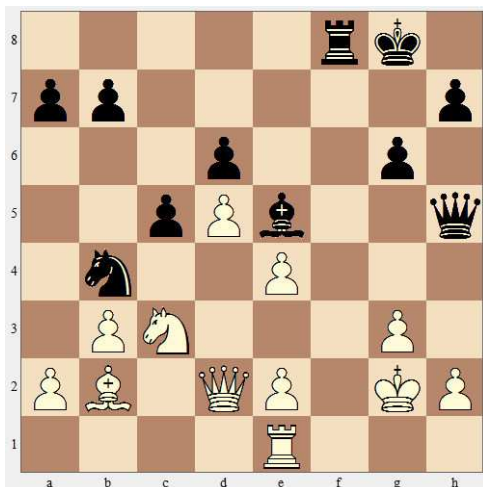
Dxg6!!

Hvis Sort slår dronningen med det samme med 1. ... fxe6, spiller Hvid 2. Lxe6+, og vi får stort set samme stilling, som opstod i partiet: 1. Dxg6!!, Sf4 2. Txf4, fxe6 3. Le6+, Tf7 4. Txf7, Kh8 5. Tg5!, b5 (Sort har intet forsvar) 6. Tg3, opgivet. Larsens super-tårne og super-løbere afgør hurtigt alt. Opgave 1 og 2 er to af Larsens kombinationer, dvs. afgørende og tvungne trækserier.

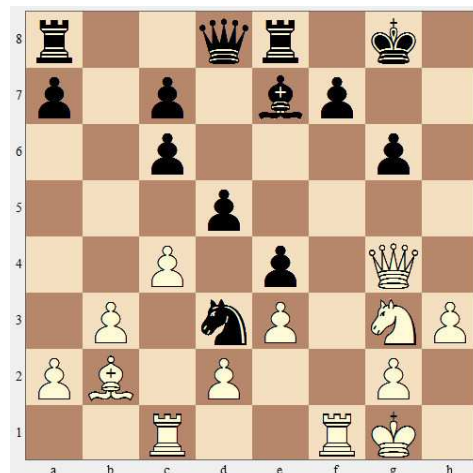
Opgave 1

Sort trækker og vinder.

Opgave 2

Hvid trækker og vinder.

Løsninger til opgaver om midtspil

Opgave 1

Sort spiller 1. - , Tf2+!, et magnettræk, som tvinger den hvide konge væk fra dækning af h2.
Der fulgte: 2. Kxf2, Dxh2+ 3. Kf1, Dh3+ 4. Opgivet. Efter 4. Kf2 kommer 4. - , Lxg3+, 5. Kf3, Lxe1+ 6.
Kf4, Dg3+ mat, og efter 4. Kg1 kommer 4. - , Dxc3+ 5. Kf1, Dh3+ 6. Kg1, Lh2+ 7. Kh1, Lg3+ 8. Kg1,
Dh2+ 9. Kf1, Df2+ mat.

Partiet er Rukavina – Bent Larsen, Leningrad 1973.

Opgave 2

Hvid ofrer sit tårn på f1 med 1. Txf7! og får det andet tårn i spil med afgørende angreb.
Der fulgte: 1. - , Kxf7 2. Tf1+, Lf6 3. Lxf6, opgivet. Hvid får stor materialegevinst, dvs. brikker af en
betydelig større samlet værdi end Sort. Fx 3. - , Dxf6 4. Dd7+, Te7 5. Txf6+, Kxf6 6. Dxc6+, og det
sorte tårn på a8 går tabt.

Partiet er Bent Larsen – Eley, Hastings 1972.

I begge partier udnyttede Larsen det ømme punkt foran konge (f2/f7). Modstanderne havde
ganske vist rokeret, men i opgave 1 havde det hvide tårn fjernet sig fra f1 (og således dækning af
f2), og i opgave 2 havde det sorte tårn fjernet sig fra f8 (og således dækning af f7).

[Her slutter uddraget af denne skakbog,
som kan bestilles via www.skakforsjov.dk > Lærebøger]

Bliv bedre til skak på den sjove måde [Bogens bagside]

At spille skak er god hjernegymnastik. Man bliver bedre til at tænke analytisk og kreativt, og spillet fremmer koncentration, ro og fordybelse. Det dokumenterer mange undersøgelser.

Men skak skal også være sjovt – især hvis spillet skal fascinere børn, og hvis det skal inspirere til videre indlæring.

Skak for sjov har netop til formål at forene det seriøse og det sjove.

Skak for sjov kan læses af børn, unge, forældre, skoleskakledere og andre, som beskæftiger sig med skak.

Henrik Andersen har skrevet lærebogen på baggrund af 10 års erfaring som skakinstruktør for børn og unge. I 1974 blev han fynsmester i skoleskak, og året efter blev han odensemester i skak for voksne, mens han endnu var skoleelev.

Læs mere om udgivne og planlagte bøger i Skak for sjov-serien på

www.skakforsjov.dk

